

debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATT

Pappas parti?

SV

Solveig Modum Dybing

For kort tid siden var Inga Marte Thorkildsen med i en debatt om fedre som ikke benytter sin lovfestede rett til pappapermisjon. Hennes viktigste argument for at fedre nærmest bør tvinges til å ta ut permisjon, var at barnet har et grunnleggende behov for å bli kjent med sin far.

Jeg er helt enig med Thorkildsen i fars betydning, men undrer meg over at hun støtter lover der far blir definert som unødvendig og irrelevant. Thorkildsen har selv stemt for endringer i Barneloven som innebærer at en del norske barn blir født farløse med statens hjelp. Hun mener tydeligvis at pappa kan byttes ut med en såkalt «medmor», og at det er like bra for barnet.

En annen ting som undrer meg, er at SV har programfestet (kapittel 9.2) at også single kvinner må få statens hjelp til å skaffe seg barn ved kunstig befruktning. Er barneministeren virkelig enig med partiet sitt i at det er barns beste å bli født med bare én forelder?

Jeg synes Thorkildsens argumentasjon i forbindelse med pappapermisjon virker lite troverdig. Den virker faktisk ganske hul og selvmotig. For hun kan da umulig mene at pappa er viktig og nødvendig for norske barn?

Det Thorkildsen og partiet hennes mener, er jo tydelig for alle som følger med: Kvinners ønske om å føde farløse barn bør veie tyngre en barns rett til sin egen far. At barneministeren svikter barna på denne måten, er utrolig trist.

Solveig Modum Dybing,
Kristiansand
solveig.dybing@gmail.com

Statnett
har kontroll

STRØM

Kristian M. Pladsen

I en kronikk 9. oktober påstår Are Thomasgard at Statnetts investeringsplaner i sentralnettet er «ute av kontroll». Det er ikke riktig. Statnetts investeringer er anslått til 50–70 milliarder den kommende tiårsperioden. Investeringsplanen handler om å forsterke det norske innenlandske nettet fra Nordkapp til Lindesnes. Flere steder i landet haster det med å få bygd ut nettet og fjernet flaskehals for å legge til rette for likere og jevnere priser, økt forbruk og økt produksjon.

Thomasgard uttrykker bekymring for at investering i nytt nett vil gi høyere strømpriser. Sannheten er at det vil koste mer å la være. Vi har investert for lite – for lenge. De siste 10–20 årene har vi bygd opp et etterslep av investeringer. Det er et problem for hele samfunnet. I verste

Ostemysteriet: ein kommentar

TOLL

Torbjørn Tuft

Lekkasjane, stadfesta i det framlagde statsbudsjettet, om eit skifte frå kronetoll til prosenttoll på nokre få varelinjer har skapt store overskrifter i media kring mangfald og utval i butikkhyller. «Sannsynligvis blir utvalget i butikkene mindre», uttaler direktør R. Gulbrandsen i NHO Mat og Drikke.

NRK melder at endringa får administrerende direktør i Virke, Vibeke H. Madsen til å sjå raudt. Ho seier: «Det er å lure forbrukerne å si at dette ikke får noen konsekvenser for dem. Det kommer til å bety at det blir mindre mangfold av varer i hyllene, og det er stikk i strid med det forbrukerne ønsker.»

Vil utvalte forvitte? Vil kvalitetsostar forsvinne? Nokre reine kjensgjerningar rundt osteimporten siste året kan ha relevans i debatten. I fjor vart det importert 10.900 tonn ost. 99 prosent av dette kom frå EU. Største eksportland var Danmark med 4603 tonn og Tyskland med 2114 tonn. Tredjestørst var Frankrike med 1882 tonn. 80 prosent av osten kjem frå desse tre landa.

Importen av ost frå EU til ordinær toll var større enn importen i den tollfrie kvota på 4500 tonn. No er ostekvota utvida til 7200 tonn, som ein del av den gradvise liberaliseringa mellom EU og Noreg. Liberaliseringa skal vere gjensidig fordelaktig. 7200 tonn ost utgjer ti prosent av det norske osteforbruket. Det tilseier at det i framtida kan fyllast på med ostar som Parmesan, Manchego, Comté og Roquefort i norske kjøleskap. Føresetnaden er at slike ostar vert importert. Tek importørane inn slike kvalitetsostar – eller føretrekk dei ordinære ferdigripen ost frå Danmark? Det kan importstatistikken svare på.

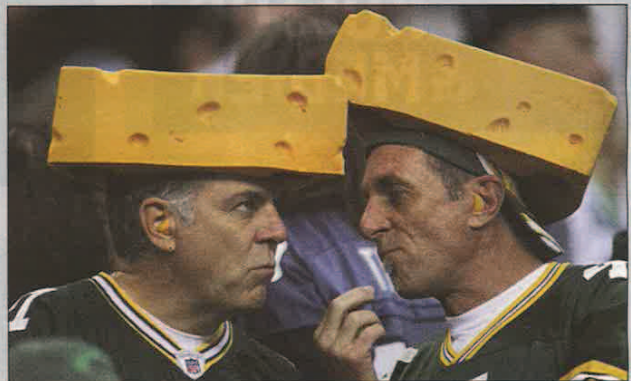
Svaret er at verdslige kvalitetsostar knappast vert importert.

fall risikerer vi å legge lokk på utviklingen og verdiskapingen rundt om i landet. Det kan vi ikke la skje. Derfor foretar vi dette investeringsløftet. Neste generasjon sentralnett vil sikre strømforsyningen, legge til rette for næringsutvikling og økonomisk vekst, og redusere klimagassutslippene.

Thomasgard skremmer folk unødvendig når han sier at våre investeringer vil «straffe folk med høyere strømpriser». Ja, vår nettleie vil øke med noen hundrelapper i året – om noen år fra nå – men det er samtidig planlagt mye ny strømpriduksjon de nærmeste årene. Det vil isolert sett dra strømprisene ned. Totalt sett er det slett ikke sikkert at strømkundene vil komme så mye dårligere ut, heller ikke på kort sikt.

I kronikken hevder Thomasgard at de økte investeringsanslagene til Statnett skyldes mellomlandsforbindelsene. Igjen tar han feil. Det er oppriving av det innenlandske nettet – ikke mellomlandsforbindelsene – som er årsak til økte investeringsanslagene.

Ørskog-Fardal blir utpekt som eksempel på kostnadsøkningen. I 2006 var kostnadsestimert 1,5 milliarder. Siden den gang har prosjektet vokst i omfang. Vi har lagt

OST PÅ HJERNEN: Etter politiske lekkasjer om eit skifte frå kronetoll til prosenttoll, har det vore stor interesse for ost i norske riksmidier. Her to Green Bay Packers «Cheesehead»-fans.

FOTO: REUTERS/SCANPIX

Det er difor Gorgonzola og Feta mest ikkje er å finne i butikkane. Om det er fordi forbrukerne ikkje vil ha spesialostar, eller fordi importørane ikkje ynskjer å ta dei inn, det må importørane svare for.

I debatten om mangfald bør det vere relevant om det vert importert kjende spesialostar som sikrar stort utval og freistande ostediskar – eller om importen i hovudsak dreier seg om ordinære volumostar som fyller butikkhyllene. Ostar som gjennom store volum pressar ut ost ysta på mjølk frå norske mjølkekyr, det vere seg norske «billigostar», dyrare lagra ostar eller norske nisjeostar.

«Vi kan få rikeleg med kvalitetsost på tollfrie ostekvote»

Av dei 10.900 tonna importert ost utgjorde Roquefort 52 tonn, Gorgonzola 47 tonn og Camembert 188 tonn. Det kom 133 tonn original Parmesan frå Italia. Når det gjeld «Feta og fetaliknande ost» dominerar

Danmark totalt, til trass for at Hellas har einerett på produktnemning «Feta» i EU. Det vart importert 29 tonn Feta frå Hellas. Tjueni tonn av ein av verdas mest kjente ostetypar produsert på sau og geitemjølk. Samstundes kom det 2188 tonn dansk «fetakopierte ost» produsert på kumjølk.

Konklusjonen er difor at det i framtida er rom for eit velfungerande tollvern, samstundes som forbrukerne kan få rikeleg med kvalitetsostar gjennom den tollfrie ostekvote på 7200 tonn.

Men i 2011 vart det importert 568 tonn ordinær ferdigripen ost. Det er 119 tonn mein enn det totale importvolumet av ostar som, Roquefort, Gorgonzola, Camembert, Feta og Parmesan frå Italia. Kvifor importørane ikkje tek inn mein og fleire kvalitetsostar når det er ei tollfrie kvote på 7200 tonn, framfor rimelege ordinære bul-kostar; det bør fleire enn eg lure på.

Torbjørn Tuft, statsvitar, Landbrukets Utredningskontor
torbjorn.tuft@landsam.com

til rette for mer fornybar kraftproduksjon. Vi øker linja med fem kilometer. Samtidig river vi 170 kilometer med gamle linjer. Dette er endringer som kommuner, fylkeskommuner og grunneiere har foreslått, og som gir nye arbeidsplasser og økt lokal verdiskaping. Derfor har estimatet økt.

Kraftledningene i Norge er den viktigste infrastrukturen vi har i vårt moderne samfunn. Uten strøm stopper det meste opp. Derfor bygger vi nett nå. Det skal vi fortsette å gjøre. Med kontroll.

Kristian M. Pladsen, kommunikasjonsdirektør, Statnett
kristian.marstrand.pladsen@statnett.no

Bayeuxteppet

HISTORIE

Hans Jacob Orning

Solveig Aareskjold ber meg i Klassekampen 10. oktober dokumentere at det fantes munker som kunne brodere. At jeg burde brukt ordet «brodert» og ikke «vevd», har en rekke henvendelser fra (kvinnelige) lesere allerede gjort meg oppmerk-

som på. Jeg vurderte å kalle det Bayeuxbroderiet, men fant etter konsultasjon med en (kvinnelig) ekspert på området ut at jeg kunne og burde holde meg til det etablerte «teppet». Men jeg burde ha skrevet «brodert».

Når det gjelder broderende munker, har jeg forholdt meg til hva den amerikanske kunsthistorikeren Elizabeth Carson Pastan og historikeren Stephen White skriver om Bayeuxteppet i boka «The Bayeux Tapestry: New Interpretations» (2009): «Nyere forskning rundt klosterets historie etter erobringen har slått fast at St. Augustin absolutt var i stand til å komme opp med, utforme og ha oppsyn med Bayeux-teppet. Det hadde de nødvendige økonomiske ressursene, administrativ infrastruktur og framtidssvisjoner» (oversatt av redaksjonen).

Det er få som vet mer om Bayeux-teppet enn disse to. Men som Aareskjold utmerket godt vet, eller burde vite: Ingen vet med sikkerhet hvor teppet ble brodert, eller hvem som gjorde det. På den annen side: For den som søker sikkerhet er middelalderhistorie neppe den rette sysselen å bedrive.

Hans Jacob Orning, historiker
hjo@hivolda.no